

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการเส้นทางเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรมในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ศึกษาคุณค่าของแหล่งมรดก วัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมและเพื่อเสนอรูปแบบและวิธีการจัดการ เส้นทางการศึกษาเรียนรู้ แหล่งมรดกวัฒนธรรมในเขตเทศบาล จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการศึกษา ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

3.2 การศึกษาภาคเอกสาร ทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดทฤษฎี

3.3 การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาล จังหวัดเชียงราย

3.4 การศึกษาและสำรวจแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

3.5 การคัดเลือกแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

3.6 การจัดการเส้นทางเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

3.6.1 การสำรวจและศึกษามรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเมืองเชียงราย

3.6.2 เส้นทางเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงราย

(1) การจำแนกประเภทมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์ของเมืองเชียงราย

(2) รูปแบบของเส้นทางการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม

เมืองเชียงราย

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก (Qualitative Research) เพื่อศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาล จังหวัดเชียงราย ตลอดจนคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ที่มีคุณค่า มีความโดดเด่น ที่แสดงรูปแบบและการจัดการเส้นทางการเรียนรู้ ในการนำเสนอเส้นทางการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของคนในพื้นที่ ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และการนำเสนอรูปแบบและการจัดการแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์เขตเทศบาล จังหวัดเชียงราย สามารถทำให้เกิดการบูรณาการการมีส่วนร่วมในการจัดการเส้นทางการเรียนรู้ดังกล่าว ใช้เทคนิคการนำเสนอผลการวิจัยแบบการพรรณนา

3.2 การศึกษาภาคเอกสารทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดทฤษฎี

เป็นการศึกษาภาคเอกสาร เพื่อศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ด้านประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม สื่อความหมายทางวัฒนธรรม การจัดการเส้นทางวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ด้วยวิธีการสืบค้นข้อมูลและเรียบเรียงลำดับความสำคัญ

ดังรายละเอียดที่นำเสนอผลการศึกษาในบทที่ 2

3.3 การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

การศึกษาด้านบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย เป็นการศึกษาทั้งภาคเอกสารและภาคสนาม ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) จากกลุ่มตัวอย่าง (Sample) จำนวน 15 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล จังหวัดเชียงราย จากประชาชนและผู้เกี่ยวข้องในเขตเทศบาล จังหวัดเชียงราย ซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้ที่มีความรู้ด้าน ประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม หรือปราชญ์ท้องถิ่น และหัวหน้าหน่วยงานในองค์กรของภาครัฐ ที่มีความรู้เกี่ยวกับมรดกทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

การสุ่มแบบจงใจ (Purposive Sampling) โดยเลือกนักวิชาการ ผู้รู้ในชุมชนและพระภิกษุสงฆ์ แบบเจาะจง จำนวน 15 คน ประกอบด้วย

- (1) อาจารย์พลวัต ประพัฒน์ทอง หัวหน้าโครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ อารยธรรม กลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- (2) อาจารย์นคร พงษ์น้อย อุทยานไร่แม่ฟ้าหลวง บ้านป่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
- (3) นางบัวเรียว รัตนมณีภรณ์ ครูภูมิปัญญาไทยรุ่นที่ 7 ด้านศิลปกรรม
- (4) พ่อครูสิงห์แก้ว วงศ์มูล ครูภูมิปัญญาไทยรุ่นที่ 7 ด้านศิลปกรรม
- (5) อาจารย์รัตนะ ตาแปง อาจารย์สอนศิลปะการแสดงเมืองเชียงราย
- (6) พระรัตนมณี รองเจ้าคณะจังหวัดเชียงราย รองเจ้าอาวาสวัดพระแก้ว
- (7) พระครูขันตพลาทร เจ้าคณะอำเภอเมืองเชียงราย
- (8) พระอาจารย์วิษณุรักษ์ สุขสงวน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนฝั่มหมื่นวิทยา
- (9) พระครูโสภณศิลปาคม เจ้าอาวาสวัดมิ่งเมือง
- (10) นายปิยะพงษ์ เชื้อเจ็ดตน ผู้นำชุมชนศรีเกิด
- (11) นายทวีศักดิ์ สันธิ ผู้นำชุมชนบ้านฝั่มหมื่น
- (12) พระครูสุนทรวิรวงศ์ เจ้าอาวาสวัดศรีบุญเรือง

- (13) รตต. พนอ สรรพศิริ (ณ เชียงใหม่) วิชาของอักษรเลข เชียงราย
- (14) อาจารย์สมพงษ์ ชื่นชม อาจารย์โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม
- (15) นายพงศกร เชื้อเจ็ดคน ผู้สืบเชื้อสายตระกูล เจ้าเจ็ดคน

ผลของการศึกษาทั้งภาคเอกสารและการสัมภาษณ์ ได้รวบรวมนำข้อมูลมาจัดระเบียบ และเขียนเป็นหัวข้อที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของอำเภอลับแล ประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ดังนี้

- 1) ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของอำเภอเมืองเชียงราย
- 2) ที่ตั้งและอาณาเขต
- 3) การปกครอง
- 4) ลักษณะทางกายภาพ
- 5) ลักษณะภูมิประเทศ
- 6) ลักษณะภูมิอากาศ
- 7) ประชากร กลุ่มชาติพันธุ์ศาสนาและภาษาท้องถิ่น
- 8) เทศกาล ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น
- 9) เส้นทางคมนาคม

ดังรายละเอียดที่ได้นำเสนอในบทที่ 4

3.4 การศึกษาและสำรวจแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

เป็นการศึกษาและสำรวจแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงรายทั้งภาคเอกสารและภาคสนาม ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลจากการสอบถาม โดยสอบถามจากนักวิชาการ ผู้รู้ในชุมชน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม พระภิกษุสงฆ์ ผู้รู้หรือปราชญ์ท้องถิ่น นักวิชาการสถาบันการศึกษาในจังหวัดเชียงรายจำนวน 15 คน เพื่อสอบถามข้อมูลรายชื่อของแหล่งมรดกวัฒนธรรม ทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ที่มีคุณค่า มีความสำคัญ ในพื้นที่เขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ซึ่งรายละเอียดของวิธีการสุ่มตัวอย่างและรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นกลุ่มและวิธีการเดียวกันกับที่ได้ระบุไว้ในข้อที่ 3.3 ที่ได้เขียนไว้ในตอนที่ผ่านมาซึ่งผลการเก็บข้อมูลทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแหล่งมรดกวัฒนธรรมในเขตเทศบาล จังหวัดเชียงราย จำนวน 37 แหล่ง ดังรายชื่อต่อไปนี้

- 1) ชาติคอยจอมทอง
- 2) วัดงำเมือง
- 3) วัดพระแก้ว
- 4) วัดพระสิงห์
- 5) วัดศรีบุญเรือง
- 6) วัดกลางเวียง
- 7) วัดมุงเมือง
- 8) วัดมิ่งเมือง
- 9) วัดศรีเกิด
- 10) วัดเจ็ดยอด
- 11) วัดเชียงยืน
- 12) วัดเซตวัน
- 13) เจดีย์วัดม่านประตู่ห้วย
- 14) วัดศรีทรายมูล
- 15) วัดพระธาตุดอยเขาควาย
- 16) วัดสันป่าก่อ(ไทยใหญ่)
- 17) วัดเชตุพน
- 18) วัดดงหนองเป็ด
- 19) โบสถ์คริสตจักรที่ 1 เวียงเชียงราย
- 20) ศาลากลาง(หลังเก่า)จังหวัดเชียงราย
- 21) เรือนจำกลาง(หลังเก่า)จังหวัดเชียงราย
- 22) อาคารอำนวยการ โรงพยาบาลโอเวอร์บรู๊คเชียงราย

- 23) อาคารศรีวิทยา โรงเรียนเชียงรายวิทยาคม
- 24) ตึกอำนวยการ โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม
- 25) อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งรายมหาราช
- 26) ประตูกำหนด
- 27) ประตุนางอิง
- 28) ประตูกำหนด
- 29) ประตูสี่
- 30) ประตูป่าแดง
- 31) ประตูล่อ
- 32) ประตูห้วย
- 33) ประตูเชียงใหม่
- 34) ประตูท้อ
- 35) ประตูผี
- 36) ประตุนางเส็ง
- 37) ประตูเจ้าชาย

ดังรายละเอียดที่ได้นำเสนอในบทที่ 4

3.5 การคัดเลือกแหล่งมรดกวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม

เป็นกระบวนการคัดเลือกแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและความโดดเด่นทางด้านประวัติศาสตร์ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย โดยคัดเลือกจากแหล่งมรดกวัฒนธรรม 37 แหล่งที่โดดเด่นในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ที่ได้ศึกษาและเก็บข้อมูลในตอนที่ผ่านมา โดยได้สร้างมาตรฐานวัดคุณค่าทางวัฒนธรรม เพื่อคัดเลือกแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมในเขตเทศบาลนครเชียงราย ในครั้งนี้ โดยประยุกต์เกณฑ์การพิจารณาคุณค่าของทรัพยากรวัฒนธรรมที่กำหนดโดยองค์กรสากลด้านการศึกษาและการอนุรักษ์

มรดกวัฒนธรรม ร่วมกับข้อมูลด้านบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมที่ได้ศึกษาในบทที่ 2 นำมาใช้เป็นเกณฑ์การประเมินคุณค่ามรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่า จำนวน 4 เกณฑ์ คือ

(1) เกณฑ์ด้านประวัติศาสตร์

มรดกวัฒนธรรมนั้นๆ มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของบ้านเมืองหรือชุมชนตลอดจนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชุมชน ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

(2) เกณฑ์ด้านวัฒนธรรม

มรดกวัฒนธรรมนั้นๆ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ความเชื่อ ประเพณี และวัฒนธรรมของชาวเมืองเชียงราย ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

(3) เกณฑ์ด้านสังคม

มรดกวัฒนธรรมนั้นๆ เป็นภูมิปัญญา สิ่งก่อสร้าง สถาปัตยกรรม หรือ สัญลักษณ์ของชาวเมืองเชียงราย ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

(4) เกณฑ์ด้านศิลปกรรม

มรดกวัฒนธรรมนั้นๆ มีคุณค่าทางด้านสุนทรียศาสตร์และรูปแบบเฉพาะที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์พื้นถิ่นในเมืองเชียงราย ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ในการวัดคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม ได้ประยุกต์มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เพื่อกำหนดค่าความเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในรูปแบบ Rating Scale กำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แล้ววิเคราะห์ผลแบบ (Weight Sum Analysis) มีค่าคะแนนดังนี้

- ระดับค่ามากที่สุด คิดเป็น 5 คะแนน
- ระดับค่ามาก คิดเป็น 4 คะแนน
- ระดับค่าปานกลาง คิดเป็น 3 คะแนน
- ระดับค่าน้อย คิดเป็น 2 คะแนน
- ระดับค่าน้อยที่สุด คิดเป็น 1 คะแนน

เกณฑ์ในการคัดเลือกมรดกวัฒนธรรม คัดจากค่าคะแนนรวมของมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ที่มีคะแนนตั้งแต่ 12 คะแนน หรือ ร้อยละ 60 ขึ้นไป จะถูกคัดเลือกเป็นมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ในเขตเทศบาล จังหวัด เชียงราย

จากการศึกษาและเก็บข้อมูลมรดกวัฒนธรรมในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบมรดกวัฒนธรรม จำนวน 37 แห่ง ซึ่งมีความหลากหลาย จึงได้คัดเลือกแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและโดดเด่นออกมาให้ชัดเจน ดังตารางการประเมินคุณค่ามรดกวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมในเขตเทศบาล จังหวัดเชียงราย ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 การคัดเลือกมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

ลำดับ	มรดกวัฒนธรรม	ก1	ก2	ก3	ก4	รวม	ผลการคัดเลือก
1	วัดพระธาตุคอกยอจอมทอง	5	3	4	3	15	เป็น
2	วัดจำเมือง	4	3	4	3	14	เป็น
3	วัดพระแก้ว	4	4	5	3	14	เป็น
4	วัดพระสิงห์	5	5	5	3	14	เป็น
5	วัดศรีบุญเรือง	4	5	4	3	13	เป็น
6	วัดกลางเวียง	4	4	3	3	14	เป็น
7	วัดมุงเมือง	3	3	4	3	13	เป็น
8	วัดมิ่งเมือง	4	3	3	4	14	เป็น
9	วัดศรีเกิด	3	3	3	3	12	เป็น
10	วัดเจ็ดยอด	3	3	3	4	13	เป็น
11	วัดเชียงยืน	3	2	3	3	11	ไม่เป็น
12	วัดเซตวัน	3	2	3	3	11	ไม่เป็น
13	เจดีย์วัดม่านประตู่ห้วย	3	2	4	2	11	ไม่เป็น
14	วัดศรีทรายมูล	3	3	3	2	11	ไม่เป็น

ตาราง 1 การคัดเลือกมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (ต่อ)

ลำดับ	มรดกวัฒนธรรม	ก1	ก2	ก3	ก4	รวม	ผลการคัดเลือก
15	วัดพระธาตุคอกยเขากวาย	3	3	3	2	11	ไม่เป็น
16	วัดสันป่าก่อ(ไทยใหญ่)	3	3	2	3	11	ไม่เป็น
17	วัดเชตุพน	3	3	2	2	10	ไม่เป็น
18	วัดคงหนองเป็ด	2	3	3	2	10	ไม่เป็น
19	โบสถ์คริสต์จักรที่ 1 เวียงเชียงราย	3	4	3	3	13	เป็น
20	ศาลากลาง(หลังเก่า)จังหวัดเชียงราย	3	3	3	3	12	เป็น
21	เรือนจำกลาง(หลังเก่า)จังหวัดเชียงราย	3	2	3	2	10	ไม่เป็น
22	อาคารอำนวยการ โรงพยาบาล โอเวอร์บรู๊คเชียงราย	3	3	3	3	12	เป็น
23	อาคารศรีวิทยา โรงเรียนเชียงรายวิทยาคม	3	3	3	3	12	เป็น
24	ตึกอำนวยการ โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม	3	3	3	2	11	ไม่เป็น
25	อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งรายมหาราช	3	3	3	2	11	ไม่เป็น
26	ประตูท่าแขก	4	2	4	2	12	เป็น
27	ประตูนางอิง	4	2	4	2	12	เป็น
28	ประตูท่าทราย	4	2	4	2	12	เป็น
29	ประตูศรี	4	2	4	2	12	เป็น
30	ประตูป่าแดง	4	2	4	2	12	เป็น
31	ประตูล่อ	4	2	4	2	12	เป็น
32	ประตูห้วย	4	2	4	2	12	เป็น
33	ประตูเชียงใหม่	4	2	4	2	12	เป็น
34	ประตูท้อ	4	2	4	2	12	เป็น

ตาราง 1 การคัดเลือกมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (ต่อ)

ลำดับ	มรดกวัฒนธรรม	ก1	ก2	ก3	ก4	รวม	ผลการคัดเลือก
35	ประตูลี	4	2	4	2	12	เป็น
36	ประตุนางเส็ง	4	2	4	3	12	เป็น
37	ประตูเจ้าชาย	4	2	4	2	12	เป็น

- ก1 หมายถึง เกณฑ์ด้านประวัติศาสตร์
- ก2 หมายถึง เกณฑ์ด้านวัฒนธรรม
- ก3 หมายถึง เกณฑ์ด้านสังคม
- ก4 หมายถึง เกณฑ์ด้านศิลปกรรม

ผลของการประเมินคุณค่ามรดกวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมในเขตเทศบาล จังหวัดเชียงราย จากระดับค่าของคะแนน ตามตาราง 1 สามารถคัดเลือกมรดกวัฒนธรรม ที่มีความโดดเด่น มีคุณค่า สามารถคัดเลือกมรดกวัฒนธรรม ในเขตเทศบาล จังหวัดเชียงราย ออกมาได้ 26 แห่งดังรายชื่อต่อไปนี้

- 1) วัดพระธาตุดอยจอมทอง
- 2) วัดงำเมือง
- 3) วัดพระสิงห์
- 4) วัดพระแก้ว
- 5) วัดศรีบุญเรือง
- 6) วัดมุงเมือง
- 7) วัดกลางเวียง
- 8) วัดเจ็ดยอด
- 9) วัดมิ่งเมือง
- 10) วัดศรีเกิด
- 11) ประตูท่าอากาศยาน

- 12) ประตุนางอิง
- 13) ประตูท่าทราย
- 14) ประตูศรี
- 15) ประตูป่าแดง
- 16) ประตูล่อ หรือประตูชะต้ำ
- 17) ประตูหวาย
- 18) ประตูเชียงใหม่
- 19) ประตูท้อ
- 20) ประตูผี
- 21) ประตุนางเลิ้ง หรือ ประตูยางเลิ้ง
- 22) ประตูเจ้าชาย
- 23) ศาลากลาง(หลังเก่า)จังหวัดเชียงราย
- 24) อาคารอำนวยการโรงพยาบาลโอเวอร์บรู๊คเชียงราย
- 25) โบสถ์คริสต์จักรที่ 1 เวียงเชียงราย
- 26) อาคารศรีวิทยา โรงเรียนเชียงรายวิทยาคม

ดังรายละเอียดที่ได้นำเสนอในบทที่ 4

3.6 การสำรวจและศึกษามรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของเมืองเชียงราย

จากผลของการศึกษาและประเมินคุณค่า เพื่อเลือกมรดกวัฒนธรรมในตอนที่ผ่านมานั้น สามารถเลือกมรดกวัฒนธรรมได้ 26 แห่ง ดังนั้นในขั้นตอนการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมทั้งภาคเอกสารและภาคสนามของแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่คัดเลือกอีกครั้ง ซึ่งวิธีการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาทั้งภาคเอกสารและภาคสนาม โดยการสำรวจทางกายภาพสังเกตการณ์ และสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้รายละเอียดเชิงลึกของแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่ได้รับการคัดเลือกโดยเน้นที่ประวัติศาสตร์ คุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง

ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) อย่างไม่จำกัดจำนวน โดยการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์แบบบังเอิญ (Accidental sampling) ซึ่งเป็นการเลือกที่ไม่มีกฎเกณฑ์นักวิชาการ พระสงฆ์ ผู้รู้หรือปราชญ์ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และหัวหน้าหน่วยงานในองค์กรของภาครัฐ ที่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งมรดกวัฒนธรรมนั้นๆที่สามารถให้ข้อมูลได้จนครบถ้วน

ดังรายละเอียดที่ได้นำเสนอในบทที่ 5

3.7 เส้นทางการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงราย

เป็นการจัดการเส้นทางการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ให้ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมาย เพื่อการเรียนรู้ ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ด้วยการศึกษาเพื่อจัดการแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่ได้รับการคัดเลือกมาเสนอรูปแบบของเส้นทางการเรียนรู้ด้วยขั้นตอนของการศึกษาตามลำดับดังนี้

3.7.1 การจำแนกประเภทมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเมืองเชียงรายเพื่อการจัดเส้นทางเรียนรู้

ได้จำแนกประเภทมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเมืองเชียงรายเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) มรดกวัฒนธรรมประเภท แหล่งประวัติศาสตร์เมืองเชียงราย
- 2) มรดกวัฒนธรรมประเภท ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมของเมือง

เชียงราย

3.7.2 รูปแบบของเส้นทางการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงราย

- 1) เส้นทางที่ 1 เส้นทางการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เมืองเชียงราย
- 2) เส้นทางที่ 2 เส้นทางการเรียนรู้ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมของเมือง

เชียงราย

3.7.3 การจัดการเส้นทางการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงราย

- 1) แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงราย

1.1) ^๕ชื่อแหล่งมรดกวัฒนธรรม

(1.1.1) คุณค่าและความสำคัญของการเรียนรู้

(1.1.2) สถานที่สำคัญ

(1.1.3) ^๕ชื่อของการเรียนรู้

(1) ^๕ชื่อการเรียนรู้ที่มีในปัจจุบัน

(2) ^๕ชื่อการเรียนรู้ที่ควรปรับปรุงและจัดทำเพิ่ม

(1.1.4) กิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ

2) องค์ความรู้และการจัดการเส้นทางการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เมืองเชียงราย

ดังรายละเอียดที่ได้นำเสนอในบทที่ 5